Akademie věd České republiky

Psychologický ústav
Akademie věd České republiky, v.v.i.

TISKOVÁ ZPRÁVA Praha 25. listopadu 2026

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

KDO VĚŘÍ A NEVĚŘÍ VEŘEJNOPRÁVNÍM MÉDIÍM: MÉDIA, DEMOKRACIE A KONSPIRACE

Veřejnoprávní média si udržují vysokou míru důvěry u významné části české populace, míra důvěry ovšem kolísá podle vzdělání, věku i pohlaví. Důvěra ve veřejnoprávní média navíc souvisí i s postoji lidí k demokracii, dezinformacím a výkladu minulosti. Dlouhodobý výzkum Psychologického ústavu Akademie věd ČR a agentury MEDIAN prokazuje, že důvěra či nedůvěra k médiím veřejné služby je součástí širšího psychologického a hodnotového nastavení.

Čeští občané bývají skeptičtí k některým, zejména politickým institucím, veřejnoprávní média ale patří k těm důvěryhodnějším. České televizi, Českému rozhlasu a České tiskové kanceláři *velmi* či *spíše* důvěřuje téměř polovina respondentů (48 %). Malou důvěru vyjádřila přibližně třetina dotázaných (32 %), zatímco vůbec žádnou důvěru deklarovala necelá pětina respondentů (19,8 %).

Vzdělání, věk, pohlaví

Důvěra ve veřejnoprávní média není ve společnosti rozložena rovnoměrně. Nejvýrazněji jim důvěřují lidé s vysokoškolským vzděláním: mezi nimi uvádí velkou nebo poměrně velkou důvěru v Český rozhlas a televizi 64,0 % respondentů. Na opačném pólu stojí lidé se středoškolským vzděláním bez maturity, u nichž důvěra dosahuje pouze 32,3 %.

Významnou roli hraje i věk. Poměrně výraznou podporu mají média veřejné služby mezi nejmladšími dospělými, nejvyšší důvěra se objevuje mezi lidmi středního věku, zejména ve skupině 35–44 let. Naopak nejnižší důvěru vykazují senioři starší 65 let: téměř dvě třetiny z nich vyjádřily vůči veřejnoprávním médiím nedůvěru. S tím může souviset i role pohlaví — veřejnoprávním médiím jsou v datech z výzkumu o něco více nakloněni muži než ženy.

Postoje k demokracii

Nejzajímavější výsledky poskytuje podrobnější pohled na to, jak důvěra ve veřejnoprávní média souvisí s postoji k demokracii, Evropě, dezinformacím a výkladu nedávné i vzdálenější minulosti.

Respondenti, kteří důvěřují České televizi a Českému rozhlasu, se významně častěji hlásí k demokracii nejen jako vítané možnosti, ale k jako zásadně důležité hodnotě. *„Rozhodněji odmítají představu silného nedemokratického vůdce, častěji se identifikují s demokratickou Evropou a život v demokracii obvykle označují za „extrémně důležitý,“* říká Martina Klicperová, politická psycholožka z Psychologického ústavu AV ČR, která ve spolupráci s agenturou MEDIAN vede dlouhodobý výzkum,

Kontakt pro média: **Markéta Růžičková**
Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR
press@avcr.cz
+420 777 970 812

jenž sleduje postoje stejných respondentů k rozmanitým aktuálním společenským otázkám. *„Veřejnoprávní média se tak v datech nejeví pouze jako zdroj informací, ale také jako součást širšího hodnotového a institucionálního ekosystému, který je spojen s demokratickou orientací společnosti,“* doplňuje.

Naopak respondenti, kteří České televizi a Českému rozhlasu nedůvěřují, podle výzkumu častěji vykazují příklon k tradičním hodnotám a k představě silného vůdce, který nabízí jednoduchá řešení a černobílý výklad složitého světa.

„Výzkum, který jsme provedli spolu s kolegou Vítem Chládem, dokazuje jednoznačný vztah: důvěra ve veřejnoprávní média jde v našich datech ruku v ruce se silnější demokratickou orientací,“ doplňuje Martina Klicperová. Analýzy zatím podle vědkyně nevysvětlují příčinu vztahu. Vyplývá z nich však, že lidé s demokratickým smýšlením více důvěřují České televizi a Českému rozhlasu a naopak. Neprozrazují ale například, zda k nim demokraté prostě více tíhnou anebo zda média k demokratičnosti vychovávají a kultivují ji. *„Oba mechanismy se nejspíše vzájemně doplňují,“* dodává expertka.

„Ukázalo se, že lidé, kteří nemají důvěru ve veřejnoprávní média, častěji hodnotí kladně vládu silného vůdce, který přehlíží volby i parlament. Také by jim méně vadilo vyměnit své svobody a práva — například svobodu slova, svobodu cestovat, svobodu shromažďovat se — za návrat k tradičním hodnotám,“ upřesňuje Vít Chlád.

Konspirace, politika a pandemie

Důvěra či nedůvěra ve veřejnoprávní média také významně souvisí s postoji ke konspiracím, vnímáním národní historie i současnosti.

Respondenti, kteří uvedli, že nepociťují „vůbec žádnou důvěru“ v Českou televizi a Český rozhlas, významně častěji souhlasili s dezinformačními výklady pandemie covidu a s tím, že velké firmy tajily možnost léčit covid-19 tradiční medicínou, že pandemie souvisela s čipováním lidí Billem Gatesem, že ji ovlivňovaly mobilní sítě 5G, že byla uměle vyvolána za účelem šíření strachu a kontroly obyvatelstva a také že vakcíny proti covidu-19 byly nezodpovědným pokusem na lidech a nepřinesly žádný prospěch. Naopak lidé, kteří veřejnoprávním médiím důvěřují, častěji zdůrazňovali prospěšnost očkování a nejrozmanitější hoaxy odmítali.

> *Veřejnoprávní média jsou spojena s demokratičností, odolností vůči dezinformacím, lepší schopností orientovat se v naší historii i v současném geopolitickém prostoru a v bezpečnostních hrozbách. Jsou spojena i s lepším chápáním dnešního složitého světa, pozitivním přístupem k němu a také odolností.*

Postoje k obecným konspiračním narativům

Silnější příklon ke konspiračnímu myšlení u lidí nedůvěřujících České televizi a Českému rozhlasu se projevil také v postojích k obecnějším konspiračním narativům — například v přesvědčení o existenci tajných organizací ovlivňujících světová politická rozhodnutí, v interpretacích útoků na Světové obchodní centrum v New Yorku z 11. září 2001, ve víře v tzv. „velkou lež“ o prezidentských volbách v USA v roce 2020 nebo v představách o skrytém vlivu Bruselu a západních mocností. Obdobné rozdíly se objevovaly také u antisemitských postojů a u přesvědčení, že před rokem 1989 existoval tajný plán na svržení komunismu ve střední a východní Evropě.

„Výsledky ukazují, že důvěra ve veřejnoprávní média není pouze otázkou mediálních preferencí. Úzce souvisí s tím, jak lidé vyhodnocují informace, komu připisují moc a odpovědnost a nakolik jsou náchylní přijímat zjednodušující, nedoložená nebo konspirační vysvětlení složitých společenských událostí,“ vyvozuje Martina Klicperová.

Význam a smysl národní historie i současných událostí

Důvěra v Českou televizi a Český rozhlas se silně promítá i do vztahu ke starší národní historii, jak lidé hodnotí komunistický režim, Evropskou unii, sametovou revoluci, a velice výrazně také k postojům k Václavu Havlovi. Důvěra k veřejnoprávním médiím také významně souvisí se vztahem k současným událostem, současné politické situaci a ruské agresi na Ukrajině. Ti, kdo těmto médiím důvěřují, v naprosté převaze přivítali rok 1989 i zvolení Václava Havla prezidentem a také rozhodně odmítají ruskou propagandu.

Proměna postojů v čase

Výhodou dlouhodobého panelového výzkumu, který Psychologický ústav AV ČR pomocí agentury MEDIAN provádí od roku 2020, je, že u části otázek lze sledovat proměnu postojů stejných lidí v čase. Právě zde se ukazuje postupná diferenciace mezi respondenty podle míry důvěry ve veřejnoprávní média. Například obavy z ukrajinských uprchlíků se u lidí, kteří České televizi a Českému rozhlasu vůbec nedůvěřují, v čase dramaticky zvýšily. Zároveň u nich prudce poklesly obavy z klimatické krize. *„Tento vývoj zřejmě odráží odlišná informační prostředí a intenzivní dezinformační kampaně, které polarizují naši společnost,“* tvrdí vědkyně.

Média součástí hodnot

Výsledky studie dokládají, že důvěra v Českou televizi a Český rozhlas není izolovaným mediálním postojem. Je součástí širšího psychologického a hodnotového nastavení.

„Výzkum ukazuje, že přínos médií nelze měřit jen jejich popularitou, ale že důležitý pohled přináší i kvalitativní analýza toho, jací jsou lidé, kteří jim věří a nevěří. Veřejnoprávní média jsou spojena s demokratičností, odolností vůči dezinformacím, lepší schopností orientovat se v naší historii i v současném geopolitickém prostoru a v bezpečnostních hrozbách. Jsou spojena i s lepším chápáním dnešního složitého světa, pozitivním přístupem k němu a také odolností. I když ještě neznáme poměr, do jaké míry tato média naši veřejnost kultivují a do jaké míry jsou prostě jen přednostně vyhledávána kultivovanými občany, již teď je zřejmé, že veřejnoprávní média jsou součástí širšího kulturního a hodnotového zakotvení,“ shrnuje Martina Klicperová.

Výzkumný projekt byl podpořen granty Zprostředkovaná společnost (MEDIS:ON) GA MŠMT, Cirkulace reprezentací (COREmind) GA MŠMT a Strategie AV21 Identity ve světě válek a krizí.

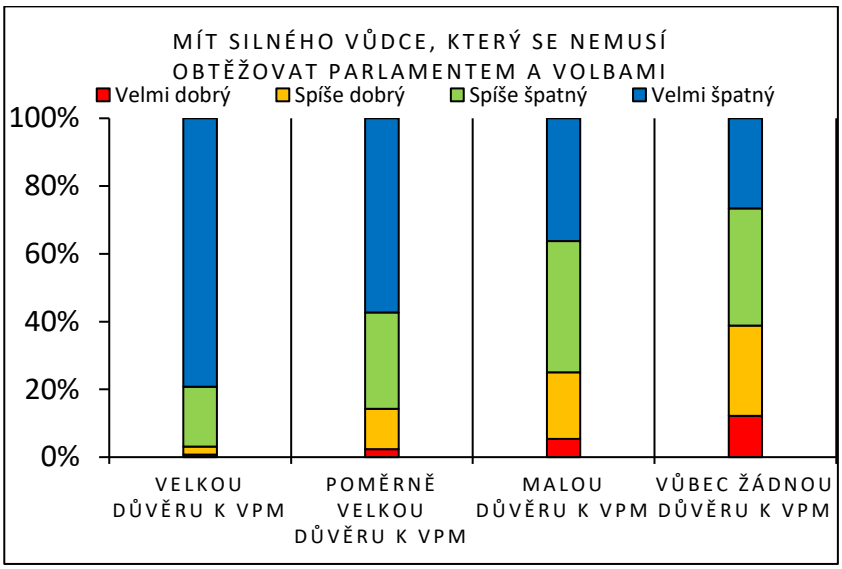
Podrobnější soubor výsledků ke stažení zde: Verejnopravni-media-duvera-demokraticnost-a-dezinformace-Analyticka-VZ_Chlad-Klicperova.pdf

Více informací:

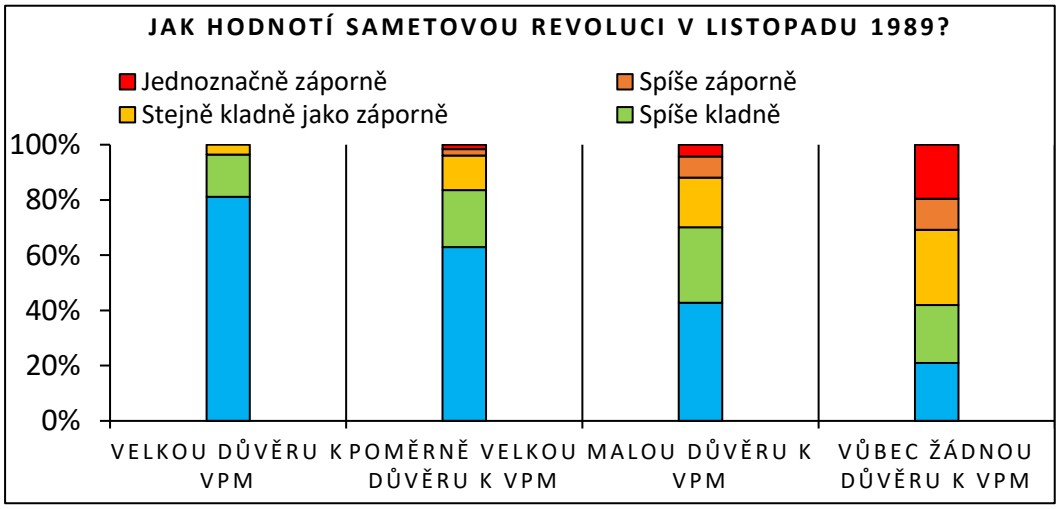
PhDr. Martina Klicperová, CSc., DSc.
Psychologický ústav AV ČR
klicperovabaker@gmail.com
+ 420 604 632 948

Bc. **Vít Chlád**, statistické zpracování projektu
Psychologický ústav Akademie věd ČR
vit.chlad@praha.psu.cas.cz
+420 601 222 372

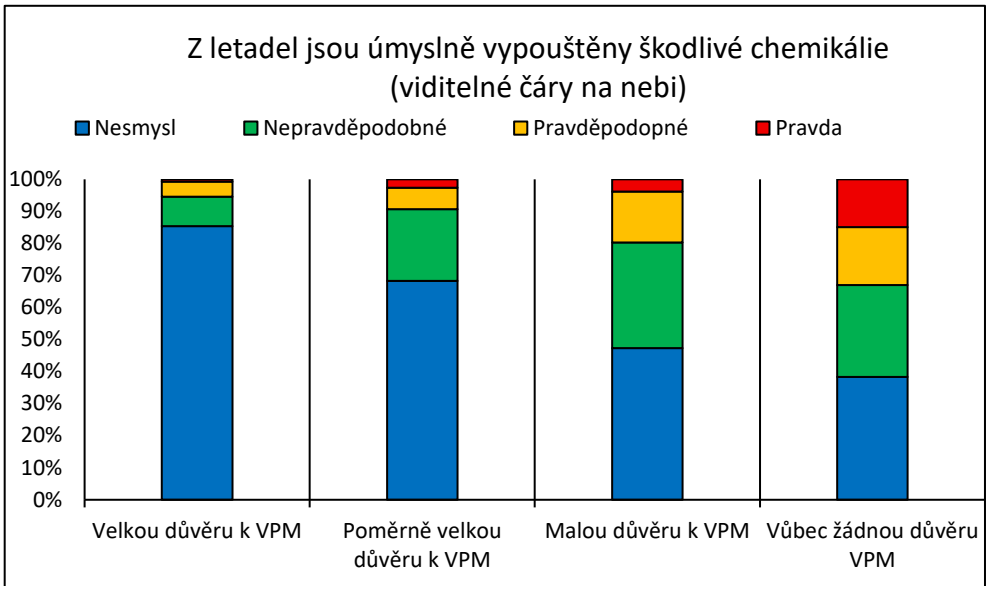
Ukázka tří výsledků studie

Graf 1. *Lidé s velkou důvěrou k veřejnoprávním médiím v naprosté většině odmítají vládu silného vůdce, který by se obešel bez parlamentu a voleb (modrá část sloupce); takového vůdce z nich pozitivně hodnotí (žlutá a červená část sloupce) jen nepatrný počet, tři procenta. Naopak těm, kdo veřejnoprávním médiím vůbec nedůvěřují, se varianta silného vůdce bez parlamentu a voleb zamlouvá daleko více. Řízení země silným vůdcem připadá dobré více než třetině z nich (39 %).*

Graf 2*. Lidé s velkou důvěrou k veřejnoprávním médiím hodnotí sametovou revoluci v naprosté většině (80 %) jednoznačně kladně. Naopak z těch, kdo veřejnoprávním médiím vůbec nedůvěřují, revoluci hodnotí jednoznačně kladně jen asi pětina (21 %).*

Graf 3. *Naprostá většina (přes 85 %) lidí s velkou důvěrou k veřejnoprávním médiím považuje zkazky o úmyslném vypouštění škodlivých chemtrails z letadel za nesmysl; naopak z těch, kdo veřejnoprávním médiím vůbec nedůvěřují, tyto hoaxy odmítá jen asi třetina (34 %).*